

Stanowisko

Prezydium Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Zamościu z dnia 15.07.2016r

w sprawie propozycji Ministra Zdrowia dot. zmian systemowych kształcenia
pielęgniarek i położnych

Z uwagi na uzyskane nieformalne informacje w sprawie zamierzeń Ministra Zdrowia dotyczących zmian systemowych w kwestii kształcenia zawodowego pielęgniarek

- Prezydium ORPiP w Zamościu niniejszym wyraża swoje stanowisko w tej sprawie.

Obecnie wypracowany przy znaczącym udziale samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych system kształcenia potwierdzony zapisem w ustawie z 15.07.2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.U. z 2014 poz. 1435 ze zm.) jest systemem kształcenia odpowiadającym wymaganym standardom, ujednolicony oraz dostosowany do wymogów Unii Europejskiej.

System studiów pierwszego i drugiego stopnia gwarantuje uznanie wymaganych kwalifikacji za granicą, jak również zapewnia odpowiedni poziom przygotowania zawodowego oraz kwalifikacje wymagane do pracy w zawodzie.

Proponowane zmiany, w wypracowanym systemie kształcenia polegające na reaktywowaniu liceów pielęgniarskich oraz stanowisk „asystent pielęgniarki” są rozwiązaniami, które obowiązywały uprzednio i były wprowadzone w określonych warunkach społeczno politycznych. Powrót do proponowanych zmian w obecnie funkcjonującym systemie kształcenia będzie powodował różnicowanie grupy zawodowej pielęgniarek i położnych, obniżenie prestiżu i pozycji tych zawodów, wpłynie na jakość i fachowość wykonawstwa świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki i bezpieczeństwa pacjenta.

Powyższe zmiany nie rozwiążą problemu braku pielęgniarek i położnych i odchodzenia od zawodu. Zgodnie ze zgłaszanymi postulatami samorządu rozwiązaniem jest prowadzenie odpowiedniej polityki prozdrowotnej w zakresie warunków płacy i pracy dla pielęgniarek pracujących w systemie.

Prezydium ORPiP w Zamościu mając na względzie wagę problemu, zwraca się do Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych z apelem o podjęcie właściwych i skutecznych działań mających na celu utrzymanie istniejącego unormowanego prawnie systemu kształcenia pielęgniarek i położnych.

PRZEWODNICZĄCA
Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych
w Zamościu
Danuta Kusia
Danuta Kusia

Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Lublinie

Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych

20-072 Lublin, ul. Czechowska 3a, tel. 81 536 67 67, 81 536 67 66, fax. 81 536 67 60

Stanowisko Nr 1

Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Lublinie z dnia 28 czerwca 2016r.

w sprawie: propozycji Ministra Zdrowia dotyczącej wprowadzenia zmian systemowych w obszarze kształcenia pielęgniarek polegających na powrocie do poprzedniego systemu kształcenia w zawodzie pielęgniarki w formie liceów medycznych.

Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Lublinie wyraża zdecydowany sprzeciw wobec planów Ministerstwa Zdrowia wprowadzenia zmian systemowych w obszarze kształcenia pielęgniarek polegających na powrocie do poprzedniego systemu kształcenia w zawodzie pielęgniarki w formie liceów medycznych.

Wypracowany w ostatnich kilkunastu latach system kształcenia pielęgniarek i położnych został pierwszy raz ujednolicony i dostosowany do wymagań Unii Europejskiej. Podkreślić należy, iż badania naukowe zarówno międzynarodowe jak i polskie prowadzone od lat 80-tych wskazują jednoznacznie, iż poziom wykształcenia pielęgniarek jest kluczowym czynnikiem wpływającym na jakość opieki i bezpieczeństwa pacjentów.

Dotychczasowe kształcenie pielęgniarek i położnych na poziomie wyższych studiów pierwszego i drugiego stopnia gwarantują wysoki poziom przygotowania zawodowego do pracy w zawodzie pielęgniarki, co pozwoliło na podniesienie prestiżu naszych zawodów. Absolwenci są profesjonalistami, realizują samodzielnie świadczenia zdrowotne, są pełnoprawnymi członkami zespołów terapeutycznych, wykonują usługi na wysokim poziomie. Proponowane zmiany nie rozwiążą problemów braku pielęgniarek w systemie ochrony zdrowia.

Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Lublinie stoi na stanowisku, iż zaproponowane przez Ministerstwo Zdrowia zmiany nie uczynią zawodu pielęgniarki atrakcyjnym i będą skutkować dalszym zmniejszaniem liczby pielęgniarek w systemie ochrony zdrowia.

Sekretarz
Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych
w Lublinie

Krystyna Amborska

Przewodniczący
Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych
w Lublinie

Andrzej Tytuła

STANOWISKO

z dnia 19 lipca 2016 r.

w sprawie propozycji Ministra Zdrowia dotyczącej wprowadzenia zmian systemowych w obszarze kształcenia pielęgniarek polegającej na powrocie do systemu kształcenia w zawodzie pielęgniarki w liceach medycznych / technikach

W związku z rozważaną przez Ministerstwo Zdrowia oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej propozycją wprowadzenia zmian systemowych w obszarze kształcenia zawodowego pielęgniarek polegających m.in. na przywróceniu kształcenia na poziomie średnim w liceach medycznych oraz uruchomienia dwuletniego kształcenia w zawodzie asystenta pielęgniarki przedkładamy stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych wraz z **Ogólnopolskim Związkiem Zawodowym Pielęgniarek i Położnych** oraz **Polskim Towarzystwem Pielęgniarskim** reprezentując wspólnie całe środowisko pielęgniarek i położnych w Polsce oraz działając na rzecz ochrony interesów społeczeństwa wyraża swoje zaniepokojenie i sprzeciw dla podejmowania przez rząd zamierzeń dotyczących zmiany standardów kształcenia w zawodzie pielęgniarki.

Pielęgniarstwo współcześnie to samodzielna profesja medyczna o wysokim poziomie kompetencji i kształcenia, a jednocześnie zawód zaufania publicznego mający kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa zdrowotnego populacji. Dlatego też działania prowadzące do zmiany modelu kształcenia powinny być oparte na przemyślanej strategii, wypracowanej wspólnie z reprezentantami całego środowiska.

W Polsce już w okresie międzywojennym wypracowano i wdrożono międzynarodowe standardy kształcenia pielęgniarek zapoczątkowane w 1911 roku w Krakowie w ramach utworzonej Szkoły Pielęgniarstwa, która została przekształcona w roku 1925 w Uniwersytecką Szkołę Pielęgniarek i Opiekunek Zdrowia przy Uniwersytecie Jagiellońskim.

Obecne Standardy kształcenia na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo wprowadzone rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 roku w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa (Dz. U z 2012 r., poz 631) stanowią, że:

- studia pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo/położnictwo trwają nie krócej niż 6 semestrów, liczba godzin zajęć i praktyk nie może być mniejsza niż 4720, liczba punktów ECTS wynosi nie mniej niż 180, studia mają profil praktyczny, kierunek studiów mieści się w obszarze kształcenia z zakresu nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej,

- studia drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo/położnictwo trwają nie krócej niż 4 semestry, liczba godzin zajęć i praktyk nie może być mniejsza niż 1300, liczba punktów ECTS wynosi nie mniej niż 120, studia mają profil praktyczny.

Mając na uwadze powyższe podkreślamy zasadność i racjonalność utrzymania aktualnie obowiązującego dwustopniowego systemu kształcenia pielęgniarek, tj. studiów pierwszego i studiów drugiego stopnia

Na poziomie europejskim działania na rzecz zagwarantowania bezpiecznych dla odbiorców standardów kształcenia pielęgniarek były i są prowadzone przez następujące organizacje międzynarodowe:

1. **Rada Europejska** - Europejskie Porozumienie w sprawie szkolenia i kształcenia pielęgniarek, sporządzonym w Strasburgu dnia 25 października 1967 roku (Dz. U. z 1996 r., Nr 83, poz. 384), ratyfikowane przez Rząd Polski w lipcu 1996 r.
2. **EEC/Komisja Europejska** – standaryzacja i harmonizacja kształcenia i wykonywania zawodu pielęgniarki poprzez Dyrektywy Sektorowe - 77/452/EEC; 77/453/EEC oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady: 2013/55/UE z dnia 20 listopada 2013 roku zmieniająca dyrektywę 2005/36/UE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (Dz. U. UE L 354 z 28.12.2013 r., str. 132).
3. **Światowa Organizacja Zdrowia** – rekomendacje i rezolucje dotyczące kształcenia i wykonywania zawodu pielęgniarki: Deklaracja Wiedeńska 1988 r.; Rezolucja WHO z maja 1992 r. - WHA 45.5.; Europejska Strategia WHO w sprawie kształcenia pielęgniarek i położnych – maj 1999 r.; Deklaracja Monachijska z czerwca 2000 r. ws. Pielęgniarstwa; Rezolucja WHO z maja 2001 r. - WHA 54.12 oraz inne dokumenty.

Polska przyjęła, zobowiązała się do przestrzegania oraz wdrożyła do własnego systemu prawnego wszystkie z powyższych standardów i norm prawnych, a proponowane przez obecny Rząd zmiany stanowiłyby naruszenie przyjętych zobowiązań.

Jedynym niechlubnym okresem w kształceniu zawodów medycznych w Polsce były lata powojenne, kiedy w celu uzupełnienia deficytu kadr medycznych upowszechniono w formie kursów kształcenie dające uprawnienia asystentki bądź pielęgniarki, a w odniesieniu do zawodu lekarza podjęto kształcenie felczerów. Wdrożenie planowanych obecnie przez rząd zmian w kształceniu pielęgniarek byłoby powrotem do ówczesnych rozwiązań czyli lat 50 i 60 – tych i to jedynie w bloku wschodnim.

Przeniesienie kształcenia w zawodach medycznych na poziom szkolnictwa pomaturalnego i wyższego zostało uwarunkowane koniecznością ochrony osób niepełnoletnich, podejmujących naukę zawodu poniżej 18 r.ż. przed ryzykiem zdrowotnym i odpowiedzialnością prawną, podczas zajęć w placówkach medycznych. Działanie to stanowiło także ochronę bezpieczeństwa odbiorców świadczeń zdrowotnych czyli pacjentów (wymogi Rady Europy i WHO). Jako przedstawiciele środowiska zawodowego nie znajdujemy żadnych argumentów dla reaktywowania po dwudziestu latach, powojennych standardów w obecnych uwarunkowaniach społecznych, prawnych i politycznych.

Aktualne wyzwania w obszarze opieki zdrowotnej, uwarunkowane w naszym kraju czynnikami demograficznymi, epidemiologicznymi i ekonomicznymi tworzą zapotrzebowanie na:

- kształcenie pielęgniarek przygotowywanych do samodzielnej roli w zakresie udzielania świadczeń profilaktycznych, zapobiegawczych, pielęgnacyjnych, leczniczych,

diagnostycznych, edukacyjnych i zarządczych, które można uzyskać wyłącznie w systemie kształcenia uniwersyteckiego zgodnie z obowiązującymi standardami krajowymi i międzynarodowymi.

- zapewnienie dla potrzeb społeczeństwa a także wsparcia pielęgniarek, większej liczby personelu pomocniczego o różnym charakterze (nie posiadającego uprawnień pielęgniarki, takich jak opiekun medyczny, asystent osoby niepełnosprawnej itp.).

Jako organizacje reprezentujące środowisko pielęgniarek i położnych od wielu lat apelujemy do rządu i parlamentu wnioskując o podjęcie pilnych działań systemowych na rzecz wzmocnienia pielęgniarstwa i poprawy atrakcyjności wykonywania naszych zawodów w Polsce. Działania te nie mogą jednak polegać na obniżaniu standardów kształcenia i deprecjonowania zawodu na rynku pracy.

Mając na uwadze powyższe, Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych, Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych i Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie wnosi o utrzymanie dotychczasowego systemu kształcenia dwustopniowego pielęgniarek i położnych (licencjat i magister) oraz określenie jednoznacznych wskaźników norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych realizujących świadczenia zdrowotne w poszczególnych zakresach.

Prezes ZG PTP

Grażyna Wójcik

Prezes NRPiP

Zofia Małas

Przewodnicząca ZK OZZPiP

Przewodnicząca
Zarządu Krajowego OZZPiP
Lucyna Dargiewicz

Lucyna Dargiewicz